

nas egna berättelser om hetsättningsattacker. En av flickorna berättar trovärdigt om hur hon inte kan hindra att hon redan under dagen bestämt sig för att hetsäta, inget kan stoppa henne. Ett tomt hål måste fyllas, berättar en av dem. Hetsätningens ångestdämpande betydelse beskrivs. Fakta och upplevelser, som är svåra för många i den professionella vården att förstå, beskrivs på ett nyanserat sätt. Konsekvenser av bulimi beskrivs, såsom sociala problem, ensamhet och dålig ekonomi.

Pedagogiskt framställs även de problem som dålig självkänsla och depression utgör. Här berättar Carina och Linda hur de upplevt att inte duga, att inte vara nöjda med sig själva och hur trösten finns i hetsätning och kräkning samt även om ångesten att gå upp i vikt. Den rädslan är lika stor hos patienter med anorexi som hos dem med bulimi.

Söker sjukvården för andra problem

Det är bra att man redogör för hur dessa patienter söker i sjukvården för helt andra saker än matproblem. Linda berättar t ex att hon sökte för sömnproblem. Filmen tar upp vilka som får bulimi och redogör för utlösande samt upprätthållande faktorer.

Viktigt är även redogörelsen för de fysiska skador såsom tandskador och kaliumbrist som uppstår. Här saknar jag en redogörelse för de tarmproblem, menstruationsrubbingar m m som även kan uppstå.

Behandling i teamsamverkan

Därefter följer ett avsnitt om behandling som bygger på att patienten får kunskap om sjukdomen och lär sig normalt ätande och måltidsrutiner. Vidare arbetar man med att höja självkänslan och stödja föräldrar samt att patienten ska våga ta risker i livet, vad jag förstår framför allt i mellanmänniska relationer.

Carina och Linda berättar om sina erfarenheter av behandling. Realistiskt nog berättar Carina att hon fortfarande inte känner sig helt bra utan får »sina svackor». Olika terapiformer såväl som medicinering går igenom. Sjukgymnastens och dietistens roll tas upp förutom att läkare, psykolog och kurator medverkar i filmen. Det ger en god bild av teamsamverkan.

Ibland räcker inte öppenvård och samtalen där, utan dag- och dygnet-runtvård behövs. I filmen redogörs för när det blir aktuellt och vad man gör un-

der denna vårdtid. Det blir då ett mer intensivt arbete med ätbeteende och träning i socialt samspel. Tydliga exempel ges på vad miljöterapi är. Ansvar för förändring ligger på patienten, vilket betyder att behandlingen huvudsakligen inriktar sig på motiverade patienter.

Slutligen ges råd från Carina och Linda om hur man vill bli bemött – man vill ha ett ärligt rakt bemötande även om man blir arg först.

Avsedd för skolhälsovård och primärvård

Filmen riktar sig till skolhälsovård och primärvård och är välgjord för sitt ändamål.

Speakertext, professionellas medverkan liksom de unga kvinnorna blandas på ett bra sätt som ger både kunskap och inlevelse i patienternas situation.

Kanske upplevde jag ett väl stort allvar hos de professionella personerna i vården i den här filmen som ibland är lite väl dystert.

Den kortare varianten av filmen är utmärkt och tar på ett bra sätt upp väsentligheterna i den längre filmen även om jag tycker att man bör kunna avvara 27 minuter för att lära sig om en så utbredd sjukdom som bulimi. •

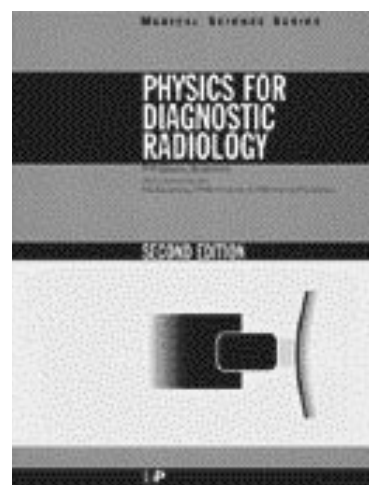
Radiofysik för specialistutbildningen

PP Dendy, B Heaton. **Physics for diagnostic radiology**. 2nd ed. 446 sidor. Bristol-Philadelphia: Institute of Physics Publishing (IOP), 1999. Pris \$49.00. ISBN 0-7503-0591-6 (pbk).

Recensent: Leif Ekelund, professor i diagnostisk radiologi, medicinska fakulteten, Förenade arabemiratens universitet, Al Ain.

Denna text vänder sig främst till radiologer under specialistutbildning i Storbritannien, men den följer riktlinjerna som angetts av EAR (European Association of Radiology), vilket gör att boken är av intresse även för svenska blivande specialister.

De inledande kapitlen behandlar grundläggande principer inom radiofy-

sik, hur en röntgenbild blir till och aspekter på bildkvalitet. Patientdoser behandlas i ett separat kapitel, och ett värdefullt inslag utgör kapitlet om nuklearmedicin, tidigare ganska styvmoderligt behandlat i radiologutbildningen. Speciella radiologiska tekniker behandlas i ett kapitel som omfattar digital teknik (som ju fått en ökande betydelse), subtraktionsförfaranden, mammografi, barnröntgen samt tandröntgen. Ett separat kapitel behandlar tomografisk teknik, inklusive en god framställning om datortomografi. Här behandlas även modern teknik med spiral-datortomografi.

Appendix med frågor

Positronemissionstomografi (PET) får även en kort beskrivning. I kapitlen 11 och 12 behandlas radiobiologi och strålskyddsaspekter med en för radiologen välvägd komposition. De avslutande kapitlen redogör för ultraljud och magnetresonanstomografi på ett någorlunda begripligt sätt. Varje kapitel avslutas med tips om ytterligare referenser inom ämnet samt ett antal frågor avseende den aktuella texten. I ett appendix redovisas dessutom ett antal flervalsfrågor med anknytning till ämnesvalet för respektive kapitel.

Alternativ lärobok till förefintlig favorit

Den föreliggande texten utgör enligt min åsikt ett gott alternativ som textunderlag för den viktiga (om än ofta underdimensionerade) utbildningen i radiofysik för radiologer. Min favorit i sammanhanget är dock Christensen's »Physics of diagnostic radiology» (Lea & Febiger), som förmedlar kunskaper på ett betydligt mer lättsmält sätt. •